

Z ŻYCIA Politechniki Śląskiej

Cos

luty '93

Rok akademicki
1992/93

nr 5

SENAT

◆ 1 lutego 1993 roku odbyło się piąte zwykłe posiedzenie Senatu Politechniki Śląskiej. W porządku obrad przewidziano: zasięgnięcie opinii w sprawie mianowania na stanowisko profesora nadzwyczajnego, powołanie Uczelnianej Komisji Wyborczej, sprawozdanie Penomocnika Rektora ds. utworzenia Wydziału Organizacji i Zarządzania Przedsiębiorstwem, zatwierdzenie zasad gospodarki finansowej Uczelni na rok 1993, uchwalenie zmian w Statucie Politechniki Śląskiej (ze względu na brak quorum punkt ten został przełożony na następne posiedzenie), podjęcie uchwały w sprawie przekształcenia Drukarni Politechniki Śląskiej w jednostkę pozawydziałową oraz zatwierdzenie regulaminu organizacyjnego tej jednostki, zatwierdzenie regulaminu gospodarowania środkami Zakładowego Funduszu Mieszkaniowego, sprawy dydaktyczne, sprawy bieżące i wolne wnioski. W posiedzeniu uczestniczyło 35 członków Senatu i 7 zaproszonych gości.

◆ Przedstawiono do zaopiniowania przez Senat 3 wnioski w sprawie powołania na stanowisko profesora nadzwyczajnego.

• Wniosek Rady Wydziału Mechanicznego Technologicznego o mianowanie na to stanowisko doc. dra hab. inż. Stanisława TKACZYKA z Instytutu Metaloznawstwa zreferował Dziekan prof. L. DOBRZAŃSKI.

Doc. St. Tkaczyk (l. 49, doktorat - 1974 r., habilitacja - 1985 r.) rozpoczął pracę w Uczelni w 1970 r. po rocznym stażu w AGH w Krakowie i pracy w Instytucie Metalurgii Żelaza w Gliwicach. Jest autorem bądź współautorem 92 publikacji krajowych i zagranicznych, 50 prac naukowo-badawczych, wielu opinii i ekspertyz. Opracował 4 skrypty i 2 monografie. Jest promotorem 18 prac dyplomowych magisterskich i 1 pracy doktorskiej (w toku). Jest uznanym autorytetem naukowym w dziedzinie metaloznawstwa, obróbki cieplnej i plastycznej. Za swe badania uzyskał m.in. wpis na listę wyróżniających się pracowników nauki w Centrum Dokumentacji Naukowo-Technicznej USA w Stanie Lafayette. Współpracował i nadal współpracuje z licznymi ośrodkami naukowymi w kraju i za granicą, m.in. z WAT w Warszawie, z Uniwersytetem Technicznym w Magdeburgu, z Instytutem Metalurgii w Ostrawie oraz z Instytutem Fizyki Metali AN Ukrainy w Kijowie. Jego wysoką pozycję naukową potwierdzają m.in. wyróżnienia referatów na konferencjach naukowych we Wrocławiu (1990 r.) i w Magdeburgu (1991 r.). Intensywnie współpracuje z przemysłem metalowym, od 1985 r. jest Głównym Specjalistą ds. Ciągarkstwa i Obróbki Ciepłej. Jest przewodniczącym Krajowej Komisji Ekspertów ds. Oceny Jakości Wyrobów Hutniczych oraz przewodniczącym Rady Programowej Polskiego Forum ISO 9000. Pełni funkcje z-cy dyrektora Instytutu Metaloznawstwa oraz

kierownika Zakładu Korozji i Inżynierii Powierzchni Metali w tym Instytucie.

W dyskusji nad wnioskiem pełnego poparcia udzielił prof. M. HETMAŃCZYK.

Senat w głosowaniu tajnym zaopiniował wniosek pozytywnie większością głosów (29 „tak”, 1 „nie”, 3 „wstrz.”).

• Drugi wniosek - przedstawiony w imieniu Rady Wydziału Mechanicznego Energetycznego, przez Dziekana prof. J. SKŁADZIENIA - dotyczył powołania na stanowisko profesora nadzwyczajnego doc. dra hab. inż. Ryszarda WILKA z Instytutu Techniki Ciepłej.

Doc. R. Wilk (l. 47, doktorat - 1975 r., habilitacja - 1983 r.) jest autorem lub współautorem 40 artykułów i komunikatów naukowych (w tym 10 opublikowanych za granicą), ponad 30 prac naukowo-badawczych i ekspertyz niepublikowanych i 4 przyznanych zastrzeżeń patentowych w kraju oraz skryptu. Wygłosił ponad 30 referatów na sympozjach i konferencjach naukowych (3 za granicą). Pod jego kierunkiem prowadzone są dwie prace doktorskie. Był recenzentem dwóch prac doktorskich i promotorem 45 prac dyplomowych magisterskich i inżynierskich. Zorganizował laboratorium naukowo-badawcze z techniki spalania oraz laboratorium dydaktyczne z paliw i techniki spalania. W latach 1985-88 pracował w Biurze Projektów Materiałów Ogniotrwałych BIPROMOG w Gliwicach, od 1986 r. jest kierownikiem Zakładu Techniki Spalania w ITC Pol. Śl. Jest opiekunem nowo powołanej specjalności „Inżynieria środowiska w energetyce i motoryzacji”, członkiem Komisji Energetyki PAN, członkiem Sekcji Spalania Komitetu Termodynamiki i Spalania PAN, Polskiego Komitetu Badań Spalania, Międzynarodowej Fundacji Badań Spalania (Holandia) oraz kilku towarzystw i stowarzyszeń inżynierskich. Był członkiem Komisji Dyscyplinarnej ds. Studentów (1985-87), a obecnie jest członkiem Komisji Odwoławczej. Za działalność naukową dwukrotnie wyróżniony nagrodą II stopnia MNSzWiT.

Kandydata poparli w dyskusji prof. G. KOSMAN i prof. St. MIERZWIŃSKI.

W głosowaniu tajnym wniosek zaopiniowano pozytywnie większością głosów (33 „tak”, 0 „nie”, 1 „wstrz.”).

• Wniosek Rady Wydziału Inżynierii Materiałowej, Metalurgii, Transportu i Zarządzania o mianowanie na stanowisko profesora nadzwyczajnego dra hab. inż. Adam HERNASA

w Katedrze Nauki o Materiałach zreferował Dziekan prof. R. SOSNOWSKI.

Dr A. Hernas (l. 45, doktorat - 1978 r., habilitacja - 1990 r.) w swoim dorobku naukowym posiada monografię, 60 opublikowanych prac i referatów (12 na konferencjach zagranicznych), 4 patenty i 5 wniosków racjonalizatorskich, 8 wdrożeń oraz ponad 35 prac badawczych i ekspertyz. Jest promotorem dwóch otwartych przewodów doktorskich, był współorganizatorem 6 oraz sekretarzem naukowym 4 konferencji naukowych. Trzykrotnie wyróżniony nagrodą Ministra i dwukrotnie nagrodą Sekretarza Naukowego PAN za działalność naukowo-badawczą. Przez cały okres zatrudnienia w Uczelni bierze b. aktywny udział w życiu akademickim; pracował m.in. w Komisji ds. Rozkładu Zajęć, w Uczelnianej Komisji Mieszkaniowej, w ZNP, był opiekunem obozów naukowych i praktyk studenckich. Na szczególne podkreślenie zasługuje sprawowanie przez niego opieki nad unikalnym w Europie zabytkiem techniki w Maleńcu. Jako Prodziekan ds. Studenckich wniósł duży wkład w opracowanie nowych programów studiów magisterskich i inżynierskich.

Wniosek poprali w swoich wystąpieniach prof. L. DOBRZAŃSKI i prof. B. POCHOPIEŃ.

Senat w głosowaniu tajnym zaopiniował wniosek pozytywnie większością głosów (28 „tak”, 3 „nie”, 3 „wstrz.”).

◆ W następnym punkcie porządku obrad **Senat powołał Uczelnianą Komisję Wyborczą do przeprowadzenia wyborów Władz Uczelni.** Jej skład jest następujący:

przewodniczący - prof. dr hab. inż. Wojciech CHOLEWA,

członkowie - prof. dr hab. inż. Andrzej FRYCZ, dr hab. inż. Adam HERNAS, dr inż. Anna SKRZYWAN-KOSEK, dr inż. Marek KUROWICZ, dr inż. Walter WUWER, mgr Danuta OBRACAJ, p. Stanisława ŚCIBORSKA, dwóch przedstawicieli studentów (zostaną wyłonieni przez Samorząd Studencki) oraz dr inż. Małgorzata GROCHOWSKA (NSZZ „Solidarność”) i dr inż. Bożena PALUCHIEWICZ (ZNP). Komisję zobowiązano do niezwłocznego podjęcia prac związanych z przeprowadzeniem wyborów organów jednoosobowych i kolegialnych Uczelni, zgodnie z zakresem działania określonym w Statucie Pol. Śląskiej.

◆ Pełnomocnik Rektora ds. utworzenia Wydziału Organizacji i Zarządzania Przedsiębiorstwem prof. Józef BENDKOWSKI złożył obszerne **sprawozdanie z prac nad utworzeniem Wydziału**. Sprawozdanie obejmowało okres od 1 czerwca 1991 r. (tj. od powołania Pełnomocnika Rektora) do 31 stycznia br.

• Na wstępie prof. J. Bendkowski przypomniał, iż w latach 1970-84 działał w Uczelni Wydział Organizacji Produkcji, który wypromował ponad 1000 magistrów i inżynierów. Wydział posiadał przyzwoicie wyposażone laboratoria i kształcił studentów na kierunku „Organizacja i zarządzanie przemysłem”. W latach 1982-84 jego działalność została wyhamowana. Pod koniec 1982 r. Wydział zatrudniał 30 pracowników. W latach następnych jego dorobek został utracony. W 1988 r. dzięki staraniom Wydziału Metalurgii został reaktywowany kierunek „Organizacja i zarządzanie przemysłem”. W roku ak. 1992/93 na kierunek przyjęto już 287 studentów. 1.06.1991 r. powołano pełnomocnika Rektora ds. utworzenia Wydziału, a od 1.10.1992 r. w wyniku połączenia Katedry Zarządzania i Ośrodka Nauk Społecznych działa Instytut Organizacji i Zarządzania, który obecnie skupia cztery Zakłady: Zarządzania Przedsiębiorstwem, Ekonomii, Badania Ochrony Pracy oraz Filozofii i Socjologii. W Instytucie zatrudnionych jest 69 pracowników naukowo-dydaktycznych, w tym 8 profesorów i doktorów habilitowanych (3 prof. tytularnych) i 35 doktorów. Działalność dydaktyczna prowadzona jest w ramach kierunku „Zarządzanie i marketing”. W nowo opracowanych planach studiów przedmioty podstawowe i techniczne zajmują ok. 28% godzin, a przedmioty kierunkowe i specjalistyczne - ok. 72%. Na kierunku prowadzone są studia dzienne magisterskie (446 studentów) oraz wieczorowe inżynierskie (60 studentów na I roku). Uruchomiono także dwusemestralne płatne studia podyplomowe. W 1993 r. planuje się uruchomić wspólnie z Europejską Akademią na Śląsku, dwusemestralne Europejskie Studia Podyplomowe dla kandydatów, którzy w przyszłości chcieliby współpracować w ramach wspólnoty europejskiej. Planowane jest również utworzenie studiów podyplomowych typu „master” przy współpracy z uczelniami francuskimi. W zakresie działalności naukowo-badawczej sformułowano w r. ak. 1991/92 tematykę badań kierunkowych i badań własnych. Podjęto 3 tematy

w ramach badań kierunkowych i 14 tematów badań własnych. W 1992 r. uzyskano pozytywną opinię do otwarcia pracy badawczej finansowej przez KBN nt. „Modelowanie systemu zarządzania gospodarką rynkową”, ale jej realizacja z powodu braku środków finansowych została przesunięta na rok bieżący. Podjęto odbudowę bazy laboratoryjnej. Cały wysiłek finansowy zostanie skoncentrowany w pierwszej kolejności na dwóch laboratoriach: wspomaganie procesów zarządzania inteligentnymi systemami i badania organizacji pracy.

Nawiązano współpracę z zagranicą oraz z instytutami krajowymi, które posiadają pełne prawa akademickie z dziedziny nauk zarządzania (Centrum Badań Przedsiębiorczości i Zarządzania PAN, Instytut Organizacji Przemysłu Maszynowego). Dostęp do najnowszej literatury zabezpieczono poprzez utworzenie (z inicjatywy JM Rektora i Prezydenta Europejskiej Akademii na Śląsku) Centrum Dokumentacji Europejskiej. W 1992 r. została zatwierdzona jedna habilitacja, 3 osoby uzyskały stopień doktora, otwarto 3 przewody habilitacyjne. Ponadto 1 osoba odbyła staż przemysłowy i 4 osoby staże naukowe.

Podsumowując, prof. J. Bendkowski sformułował **sześć wniosków**, których istota jest zawarta w sformułowaniach:

- połączenie Ośrodka Nauk Społecznych i Katedry Zarządzania okazało się b. korzystne;
  - rozwój naukowy Instytutu zmierza do uzyskania praw nadawania stopni naukowych;
  - Instytut jest dostrzegany w środowisku naukowym w kraju i za granicą;
  - powołany kierunek kształcenia „Zarządzanie i marketing” cieszy się dużą popularnością wśród młodzieży i jest kierunkiem o względnie niskim koszcie kształcenia;
  - pracownicy Instytutu są przygotowani do samodzielnego prowadzenia kierunku „Zarządzanie i marketing”;
  - warunkiem dalszego szybkiego organizacyjno-naukowo-dydaktycznego rozwoju kierunku jest jego wyodrębnienie z Wydziału Inżynierii Materiałowej, Metalurgii, Transportu i Zarządzania i utworzenie nowego Wydziału.
- Na zakończenie prof. J. Bendkowski podzięko-

wał Władzom Uczelni za reaktywowanie kierunku oraz za życzliwość i rady. Słowa podziękowania wyraził także pod adresem Dziekana prof. R. Sosnowskiego, który stworzył odpowiednie warunki na Wydziale dla prawidłowego rozwoju Instytutu.

• W dyskusji nad sprawozdaniem wypowiedziało się sześciu członków Senatu. A oto ważniejsze tezy tych wystąpień:

JM Rektor prof. W. WINKLER - zwrócił uwagę na kierunki rozwoju kadry (zatrudnianie wartościowych pracowników z zewnątrz, kształcenie własnej kadry), potrzebę nawiązywania kontaktów z ośrodkami zagranicznymi i odpowiedni poziom prowadzenia zajęć dydaktycznych.

Dziekan prof. R. SOSNOWSKI - podziękował JM Rektorowi za inicjatywę i działania, których efektem stało się reaktywowanie kierunku i powołanie Instytutu oraz wyraził uznanie dla działalności prof. J. Bendkowskiego w zakresie organizacji i rozwoju kadry, tworzenia Instytutu i rozwijania kontaktów z naukowymi ośrodkami krajowymi i zagranicznymi. W opinii Dziekana najbardziej wymiernym wskaźnikiem potrzeby istnienia tego kierunku nauczania jest liczba kandydatów, którzy zgłosili się w bieżącym roku akademickim na ten kierunek studiów (zgłosiło się 500 osób, przyjęto - 300). W odniesieniu do planu utworzenia wydziału, Dziekan wyraził opinię, że nowy wydział powinien zostać wykreowany z kierunku o pełnych prawach akademickich.

Dziekan prof. T. GLINKA - stwierdził, iż sprawy rozwoju kierunku dla Wydziału Elektrycznego nie są obojętne. Istnieją autentyczne potrzeby dydaktyczne w zakresie zarządzania i organizacji wzbogacone o problemy jakości produkcji, bowiem przepisy europejskie stawiają nowe wymagania m.in. w zakresie wydawania różnych certyfikatów.

Dziekan prof. L. DOBRZAŃSKI - podzielił pogląd o konieczności „ekonomizacji” studiów technicznych i wskazał potrzeby dydaktyczne w tym zakresie na różnych specjalnościach. Poparł stanowisko prof. R. Sosnowskiego dotyczące budowania wydziału w oparciu o „mocną” kadrę i jednocześnie uznał za przedwczesne organizowanie studiów podyplomowych.

Dziekan prof. B. DRZĘŻLA - pytał o możliwości włączenia się Instytutu w działania zmierzające do przeprofilowania specjalności „Przeróbka ko-

palin stałych” w specjalność „Przeróbka kopalni i marketing”.

Prof. J. BENDKOWSKI ustosunkowując się do wypowiedzi dyskutantów wyjaśnił, iż pod pojęciem marketingu kryją się cztery podstawowe problemy (badanie rynku, jakość produkcji, dystrybucja, reklama) i ich włączenie w proces dydaktyczny na różnych specjalnościach będzie możliwe po wykształceniu odpowiednich specjalistów. Uznał potrzebę ekonomizacji studiów technicznych i zapewnił o włączeniu się Instytutu w problemy przeprofilowania procesu dydaktyki także na Wydziale Górnictwa i Geologii. Prorektor prof. Wł. SIKORA - wskazał, iż w planach powołania Wydziału zarysowują się dwie tendencje: jedna - zmierza do przekształcenia obecnego Instytutu Organizacji i Zarządzania Przedsiębiorstwem po uzyskaniu pełnych praw akademickich; druga - zakłada wcześniejsze utworzenie Wydziału na bazie kadry profesorskiej pozyskanej z zewnątrz. Zdaniem Prorektora należałoby się zastanowić, czy nie zrezygnować w zapisie uchwały Senatu ze stwierdzenia, że Wydział będzie mógł powstać po uzyskaniu przez Instytut pełnych praw akademickich. Istnieje bowiem obawa, że tworzenie Wydziału na bazie własnej kadry może okazać się zbyt wydłużone w czasie lub wręcz do niego nie dojdzie.

◆ Bardzo trudnym i czasochłonnym punktem obrad okazało się **zatwierdzenie zasad gospodarki finansowej Uczelni na rok 1993.**

• Wprowadzeniem do dyskusji było wystąpienie Prorektora ds. Nauki prof. Wł. SIKORY, który na wstępie przypomniał, iż „Zasady gospodarki finansowej Uczelni na 1992 rok” były zatwierdzone przez Senat dopiero 6.10.1992 r. i wprowadzone w życie zarządzeniem Rektora z mocą obowiązującą wstecz od 1 stycznia tego roku. W związku z sugestiami, aby na rok bieżący „Zasady” zatwierdzić z początkiem roku, zwrócono się z pisemnym zapytaniem do dziekanów, czy uchwałę Senatu z października ub.r. należy podtrzymać na 1993 rok. Wynik sondażu był następujący: 9 „tak”, 2 „nie”. Na spotkaniu z dziekanami z udziałem przewodniczącego Senackiej Komisji ds. Budżetu i Finansów opinia dziekanów była podobna (8 „tak”, 3 „nie”). Przewodniczący Komisji uznał, że w 90% „Zasady” można przyjąć; kontrowersje budził jedynie paragraf dotyczący rozdziału funduszu amortyzacyjnego. Fundusz ten do tej pory

był przyznawany jednostkom wg posiadanej aparatury i rzeczywistej amortyzacji. Uchwała Senatu z 21.09.92 r. stwierdza, że amortyzacja środków trwałych winna być traktowana jako normalny koszt przede wszystkim wydziałowy, podlegający racjonalizacji przez sam wydział a nie jako automatyczna dotacja, która pochodzi ze wspólnej puli Uczelni. Uchwała ta zobowiązywała Władze Uczelni do przebudowy zasady traktowania amortyzacji tak, aby koszt amortyzacji był ujmowany jako normalny koszt obciążający budżet wydziału. Zaproponowano, aby w 1993 r. zamrozić amortyzację na poziomie stycznia 1992 r., a ewentualne nadwyżki podzielić wg nowego algorytmu, podobnego do algorytmu stosowanego przy podziale funduszu dydaktycznego. Prorektor nadmienił przy okazji, że w roku 1992 wzrosły znacznie zakupy aparatury (na ten cel wydatkowano w tym roku ok. 40 mld zł), podczas gdy wartość aparatury w 1991 r. wynosiła ok. 60 mld zł, a więc koszt amortyzacji obecnie jest wysoki i wynosi ok. 8 mld zł. Zakupiona aparatura (z prac badawczych, badań własnych i kierunkowych) wprowadzana jest do inwentarza z poślizgiem czasowym i fakt ten doprowadza do wysokich narzutów dla instytutów, bowiem instytuty nie pomniejszają wartości aparatury o czas „poślizgu”.

• Przewodniczący Senackiej Komisji ds. Budżetu i Finansów prof. St. MIERZWIŃSKI stwierdził, iż w trakcie zatwierdzania „Zasad” w ub. roku wprowadzono sformułowanie (par. 2), że podstawowe jednostki organizacyjne Uczelni prowadzą samodzielną gospodarkę finansową. W świadomości wydziałów istnieje przekonanie, że od wysokości odpisu na amortyzację zależy wysokość dotacji. W rezultacie tego pomniejsza się pula rzeczystych środków na dydaktykę. W opinii Profesora na wydziałach utwierdza się przekonanie, że posiadanie dużych środków trwałych jest objawem racjonalnego finansowania i zasobności jednostki, a jest to pogląd mylący, gdyż nie każdy wydział stać na utrzymanie takiego wyposażenia, szczególnie jeśli aparatura nie jest odpowiednio wykorzystana. W tej sytuacji odpisy amortyzacyjne zabierają z funduszu dydaktycznego znaczne środki, a to z kolei paraliżuje samodzielną działalność. Komisja jest przekonana - kontynuował jej Przewodniczący, że już obecnie istnieje konieczność wprowadzenia zmian, bowiem wymaga tego praktyczna strona realizacji

samodzielności gospodarki finansowej na wydziałach. Do zadań tych Kwestura przystosowała się już w znacznym stopniu i przyjęcie w całości „starych zasad” byłoby stratą czasu z punktu widzenia modernizacji gospodarki finansowej Uczelni. Wystąpienie prof. St. Mierzwińskiego było uzupełnieniem „Opinii Senackiej Komisji ds. Budżetu i Finansów w sprawie propozycji zmiany zasad gospodarki finansowej Uczelni na 1993 rok”, którą członkowie Senatu otrzymali na piśmie. Treść tej opinii - bez ilustracji tabelarycznych - przytaczamy niżej z niewielkimi skrótami.

OPINIA

Senackiej Komisji ds. Budżetu i Finansów w sprawie propozycji zmiany do zasad gospodarki finansowej Uczelni na 1993 rok

Senat w uchwale z dnia 21.09.1992 r. dotyczącej zasad gospodarki finansowej Politechniki Śląskiej w 1992 r. przyjął opinię Senackiej Komisji ds. Budżetu i Finansów w tej sprawie i tym samym wprowadził do realizacji przez Uczelnię następujące wskazania odnośnie rozliczania kosztów amortyzacji środków trwałych:

1. „Amortyzacja środków trwałych powinna być traktowana jako normalny koszt, przede wszystkim wydziałowy, podlegający racjonalizacji przez sam wydział, a nie jako automatyczna dotacja, która pochodzi ze wspólnej puli całej Uczelni.
2. „Z uwagi na aktualną sytuację proponuje się na 1992 r. przyjąć jeszcze automatycznie pełne pokrycie kosztów amortyzacji (wg wartości w styczniu 92). Natomiast w latach następnych, poczynając od 1993 r., należy zmierzać do przebudowy zasad, aby koszt amortyzacji był traktowany jak normalny koszt, obciążający budżet wydziału”.

Wynika stąd, że teraz w 1993 r., aby być w zgodzie z uchwałą Senatu z dnia 21.09.92 r., w Załączniku Nr 1 do „Szczegółowych zasad...” w p. 2 akapit:

„- z ogólnej sumy środków przeznaczonych...za miesiąc styczeń” należy uzupełnić na końcu przez dodanie „1992 r.” (za miesiąc styczeń 1992 r.).

Dzięki temu przy podziale środków na dydaktykę w 1993 r. ulegnie zamrożeniu stan amortyzacji z 1992 r. otwierając drogę przejścia

do pełnego traktowania amortyzacji jako kosztu poszczególnych jednostek.

Komisja załącza do niniejszej opinii Tabele I i II, jako dodatkowy materiał ilustrujący potrzebę i realność włączenia kosztu amortyzacji środków trwałych do zakresu samodzielnej gospodarki finansowej wydziałów i jednostek. (...) Komisja zapoznała się z proponowanymi przez Uczelnię zmianami „Zasad gospodarki finansowej Pol. Śl.” w § 6 ust. 9 oraz w § 8 ust. 3 i ust. 6.

Komisja proponuje przyjąć proponowane zmiany do akceptacji oraz przedstawia Wysokiemu Senatowi następujące wnioski:

1. Przyjąć alternatywnie wniosek 1a lub 1b:

1a. Treść Załącznika Nr 1 „Szczegółowych Zasad...” należy uzupełnić w pierwszym akapicie p. 2 przez dodanie „1992 r.” w następujący sposób:

- z ogólnej kwoty środków przeznaczonych dla jednostek podstawowych wyłącza się kwotę na koszty amortyzacji środków trwałych, która zostanie przekazana jednostkom na pokrycie ich kosztów amortyzacyjnych obliczonych wg wartości za miesiąc styczeń 1992 r.

1b. Załącznik nr 1 do szczegółowych zasad gosp. finans. Pol. Śl., dotyczący kryteriów podziału środków finansowych na wydatki związane z procesem dydaktycznym, należy wyłączyć przejściowo z rozważań nad aktualizacją „Szczegółowych zasad...”. Załącznik ten należy przepracować zgodnie z wymogami uchwały Senatu z dnia 21.09.1992 odnośnie sposobu podziału środków finansowych na amortyzację środków trwałych i należy wprowadzić formułę przejścia przez okres przejściowy. Powinien on być przedstawiony do zatwierdzenia na kwietniowym posiedzeniu Senatu, albo razem z planem rzeczowo-finansowym Uczelni na 1993 r.

2. Proponowane zmiany w § 6 ust. 9 oraz w § 8 ust. 3 i ust. 6 „Szczegółowych zasad gosp. fin.” proponuje się przyjąć.

3. Komisja uważa za możliwe przedłużenie na 1993 r. okresu obowiązywania „Szczegółowych zasad gospodarki finansowej Politechniki Śląskiej” - po przyjęciu wskazanego we wniosku 1a uzupełnienia Załącznika Nr 1 do „Szczegółowych zasad...”, albo po wyłączeniu tego załącznika z treści „Szczegółowych zasad”, wg

wniosku 1b oraz po wprowadzeniu zmian według wniosku 2.

• JM REKTOR - otwierając dyskusję - podkreślił, iż do proponowanych zmian gospodarki finansowej zawartych w § 6 i 8 (przedstawionych na piśmie Senatowi) Komisja ds. Budżetu i Finansów nie wniosła zastrzeżeń i proponuje je przyjąć w całości.

Do tych zmian Senat w „głosowaniu sondażowym” także nie wniósł uwag i dlatego JM Rektor zaproponował, aby w dyskusji skoncentrować się nad wariantami 1a i 1b przedstawionymi w opinii Komisji.

• W dyskusji - trwającej ponad 2 godziny - wypowiadali się kolejno:

Prof. Wł. SIKORA - zwrócił uwagę, że w opinii Komisji nie uwzględniono specyficznych cech poszczególnych wydziałów, które uwzględniają zalecenia Rady Głównej Sz.W., i które zmieniają zasady punktacji wydziałów.

Prof. J. CHOJCAN - stwierdził, iż osiągnięto już „optimum zdrowego rozsądku”, ale pozostaje jeszcze do rozstrzygnięcia sprawa kierunku dalszych zmian. Jeżeli Uczelnia ma osiągnąć poziom europejski, to „nie należy karać zapobiegliwe instytucje i wydziały, które poprzez swą aktywność dydaktyczną, naukową i towarzyską potrafią zdobywać z różnych źródeł środki finansowe i pozyskiwać cenną aparaturę”. Wystąpienie prof. J. Chojcana mocno akcentowało potrzebę dalszych zmian przepisów w innym kierunku niż proponuje Komisja Senacka. Uzasadniając swoją propozycję Dziekan użył m.in. argumentu: „(...) Jeżeli ma to być Uczelnia techniczna aktywna i agresywna, nie można w stosunku do niej stosować takich reguł moralnych i postępowania, które dobre są dla „Bractwa Albertowego”, gdzie obojętność dla świata zewnętrznego, zwrócenie się ku przyszłości pozaziemskiej jest cnotą. Niezaradność, czy brak zaradności i aktywności nie może być cnotą. Nie powinno być zatem tak, aby ci, którzy mają mało, byli niejako automatycznie nagradzani (...)”. Należałoby w przyszłości - zdaniem Dziekana - zabiegać o to, aby już na etapie zakupu aparatury naliczać narzut, który oprocentowany mógłby służyć jako amortyzacja. Dziekan prof. L. DOBRZAŃSKI - z szacunkiem odniósł się do propozycji Komisji, dzięki której dyskutowany problem został postawiony, ale ze zdziwieniem przyjął propozycję zmian. Stwierdził, iż w wyniku wcześniejszych dyskusji na spotkaniu z Kierownictwem Uczelni można sfor-

mułować także trzeci wniosek zmierzający do tego „aby nic nie zmieniać, a za podstawę środków amortyzacji przyjąć kwotę z dnia 1.01.br.” Dziekan poparł stanowisko wyrażone przez Przedmówcę, protestując przeciwko propozycji Senackiej Komisji, która zmierza do „zasady Janosika - zabrać jednym, by dać drugim”.

Prof. St. MIERZWIŃSKI wyjaśnił, iż Komisja nie miała na uwadze „zabierać bogatym i dawać biednym”, lecz aby amortyzację traktować jako koszt i prowadzić na wydziałach gospodarkę samodzielną. Problem przejścia do gospodarki wymuszeniowo-rozdzielczej od gospodarki samodzielnej nie jest łatwy, a aktywność jednostek - zdaniem Profesora - powinna objawiać się pracą na własny koszt, a nie na aktywnym zbieraniu aparatury.

Mgr L. PIOTROWSKA - nie zgodziła się ze stanowiskiem prezentowanym przez prof. J. Chojcana i prof. L. Dobrzańskiego stwierdzając, iż nowoczesna uczelnia powinna dbać o nowoczesność wszystkich wydziałów, a nie tylko wydziałów wybranych. Nie można doprowadzić do sytuacji, żeby niektóre wydziały były zmuszone do brania kredytu; koszty amortyzacji muszą zmieścić się w kwocie, którą otrzymuje Uczelnia.

Dziekan prof. R. SOSNOWSKI - podzielił poglądy wyrażone przez prof. J. Chojcana i prof. L. Dobrzańskiego i podkreślił, że poglądy te nie powinny być odbierane jako „spiskowa teoria dużych wydziałów przeciwko słabszym”. Opowiedział się za wypracowaniem takiego modelu, który nie będzie ograniczał aktywnych, wprowadzając zasadę „urawniłowki”.

Dziekan prof. Z. KLESZCZEWSKI - opowiadając się za propozycją Kierownictwa Uczelni, zwrócił uwagę na ograniczone możliwości pozyskiwania środków finansowych z przemysłu przez jednostki reprezentujące nauki podstawowe.

Prof. A. ZASTAWNY - zauważył, iż w dyskusji „zapanowały emocje”, które nie uwzględniają faktu, że „działania Uczelni są ograniczone przez przepisy ogólnoresortowe definiujące zasady rozdziału kosztów amortyzacji na działalność dydaktyczną i naukową”. Na razie - póki takie przepisy obowiązują - jedynym rozwiązaniem jest stosowanie takiego narzutu na zaku-

py aparatury, który pokrywałby koszty amortyzacji.

Dziekan prof. T. GLINKA - nie zgodził się z logiką myślenia zaprezentowaną przez Dziekanów J. Chojcana, L. Dobrzańskiego i R. Sosnowskiego. Opowiedział się za takim rozdziałem środków, który stwarzałby możliwości bardziej równomiernego rozwoju wszystkich wydziałów.

Prorektor prof. Wł. SIKORA - przypominając definicję amortyzacji wyjaśnił, iż w propozycji przedstawionej przez prof. St. Mierzwińskiego dostrzega próbę zmiany mentalności w zakresie gospodarki finansowej w Uczelni. Działania te winny zmierzać do tego, aby wydziały, które chcą się rozwijać, mogły się rozwijać. W interesie Uczelni jest, aby wszystkie wydziały uzyskały kategorię A.

Propozycję Kierownictwa Uczelni poparł następnie Dziekan prof. K. MIKSCH.

Dziekan prof. J. SKŁADZIEN - wskazał, że zmiany powinny zmierzać w dwóch kierunkach: odrębne reguły należałoby wprowadzić dla amortyzacji aparatury posiadanej i odrębne dla aparatury nabywanej. Ponadto - nawiązując do kosztów kształcenia - stwierdził, iż stosowanie wyłącznie systemu punktowego jest błędne, bowiem o kosztach decyduje także specyfika studiów.

Prof. J. PARCHAŃSKI - nie poparł dewizy „zabrać bogatym i dać biednym” uznając, że rozdział środków powinien być uzależniony od potrzeb dydaktyki a nie od zamożności wydziału.

Prof. F. KRASUCKI - poparł ideę nagradzania wydziałów aktywnych, ale nie kosztem ograniczenia możliwości rozwoju pozostałych wydziałów. Ponadto opowiedział się przeciwko skokowemu przejściu do innych zasad.

Mgr J. ŻELIŃSKI - wyraził zadowolenie, że wreszcie doszło na posiedzeniu Senatu do poważnej dyskusji na temat działalności gospodarczej z której jasno wynikło, iż „nie można nic nie robić, ale jednocześnie nie można doprowadzać do przeinwestowania”.

Ale dyskusja jeszcze nie została zakończona. Ponownie wypowiedzieli się Dziekani J. Chojcan i L. Dorzański uzasadniając swoje racje i zwracając uwagę, że chodzi o znalezienie racjonalnego kryterium rozdziału kosztów a nie „zabieranie słabszym”, o zapewnienie pewnego

minimum środków na realizację procesu dydaktycznego.

• Po zakończeniu dyskusji JM Rektor poddał pod głosowane trzy propozycje:

- wariant opracowany przez Kierownictwo Uczelni
- wariant wynikający z punktu 1b „Opinii Komisji ds. Budżetu i Finansów” oraz
- wniosek zaproponowany przez prof. L. Dobrzańskiego.

Za wnioskiem prof. L. Dobrzańskiego opowiedziały się 4 osoby, za wnioskiem Kierownictwa Uczelni (z uwagą 1a wprowadzoną przez Komisję ds. Budżetu i Finansów przy równoczesnym zobowiązaniu Kierownictwa Uczelni i Komisji do wspólnego opracowania formuły przejścia) - głosowało 28 osób.

Ostatecznie więc w 1993 roku obowiązywać będą „Zasady gospodarki finansowej” z roku ubiegłego z uwzględnieniem wprowadzonych następujących zmian:

Zmiany do zasad gospodarki finansowej Politechniki Śląskiej

(do Zarz. nr 1/92/93 Rektora Pol. Śl. z dnia 6.10.92 r.)

Zmienia się w:

§ 6 ust. 9

9. Nie wykorzystane w danym roku kalendarzowym środki na działalność dydaktyczną nie przechodzą na rok następny, lecz stanowią wynik finansowy - czyli zysk - jednostki podstawowej, międzywydziałowej i ogólnouczelnianej.

Uzyskany zysk - zgodnie z przepisami - może być przeznaczony na zwiększenie:

- funduszu zasadniczego, a więc środków inwestycyjnych jednostek w wysokości 80% tego zysku,
- własnego funduszu stypendialnego (o którym mowa w § 9) z pozostałej części zysku, ale rezygnując tym samym z przeznaczenia tej kwoty na Uczelniany Fundusz Nagród.

W przypadku braku możliwości utworzenia funduszu inwestycyjnego, spowodowanego zaist-

niałą stratą Uczelni, Rektor może odstąpić od powyższej zasady.

§ 8

w ust. 3 dodaje się pkt 3 o następującej treści:

„3) odpisów z zysku z działalności dydaktycznej tych jednostek, o których mowa w § 6 ust. 9 - w wysokości 80% tego zysku”,

- *dodaje się ust. 6 następującej treści: (dotychczasowe ust. 6-8 otrzymują oznaczenie 7-9).*

6. W ramach środków inwestycyjnych Uczelni pozostających w dyspozycji Rektora, przeznaczonych na cele ogólne Uczelni tworzy się rezerwę środków w wysokości 5% kwoty pochodzącej z odpisów amortyzacyjnych Uczelni z przeznaczeniem dodatkowo dla jednostek podstawowych, których wyposażenie w aparaturę jest przestarzałe, a niski poziom amortyzacji nie pozwala na jego odtworzenie.

Załącznik nr 1

- ust. 2 pierwszy akapit otrzymuje następujące brzmienie:

2. Podziału środków dla jednostek podstawowych dokonuje się w następujący sposób:

- *z ogólnej kwoty środków przeznaczonych dla jednostek podst. wylacza się kwotę na koszty amortyzacji środków trwałych, którą dzieli się jednostkom na ich koszty amortyzacji wg wartości za miesiąc styczeń 1992 roku.*

◆ Projekt uchwały w sprawie przekształcenia Drukarni w jednostkę pozawydziałową zreferował Prorektor prof. A. KLIMPEL.

Przekształcenie to i wydzielenie gospodarki finansowej Drukarni - stwierdził w uzasadnieniu Prorektor - wynika z konieczności doprowadzenia do zgodności zasad faktycznego funkcjonowania tej jednostki z „Ustawą o szkolnictwie wyższym”, Statutem naszej Uczelni i Różporządzeniem Rady Ministrów w sprawie zasad gospodarki finansowej uczelni. Obecnie Drukarnia prowadzi działalność usługową dla Uczelni oraz dla jednostek pozauczelnianych.

Po krótkiej dyskusji (prof. J. CHOJCAN, prof. Wł. SIKORA), Senat przyjął jednomyślnie uchwałę, której treść jest następująca:

Uchwała Senatu Pdlitechniki Śląskiej w sprawie przekształcenia Drukarni w jednostkę pozawy-

działową prowadzącą wydzieloną działalność gospodarczą

1. *Z dniem 1 lutego 1993 roku przekształca się Drukarnię Politechniki Śląskiej w pozawydziałową jednostkę Uczelni, prowadzącą wydzieloną działalność gospodarczą.*
2. *Zgodnie z § 31 Statutu Politechniki Śląskiej jednostka ta otrzymuje nazwę Zakład Graficzny Politechniki Śląskiej.*
3. *Zakres wydzielenia działalności gospodarczej, sposób korzystania ze wspólnych obiektów i urzędzeń oraz rozliczania wzajemnych świadczeń z Uczelnią określa Regulamin Organizacyjny Zakładu Graficznego Pol. Śl. stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.*

Przyjęto również (przy jednym głosie wstrzymującym się) „Regulamin organizacyjny Zakładu Graficznego Politechniki Śląskiej”.

◆ W kolejnym punkcie obrad rozpatrzono projekt Regulaminu gospodarowania środkami Zakładowego Funduszu Mieszkaniowego, który wcześniej został pozytywnie zaopiniowany przez Związki Zawodowe.

Dyrektor mgr W. WYDRYCHIEWICZ wyjaśnił, iż opracowanie nowego Regulaminu wynika przede wszystkim z konieczności uporządkowania gospodarki funduszem mieszkaniowym. Działalność tą będzie prowadził Dział Socjalny przy udziale czynników społecznych. Fundusz mieszkaniowy stanowi 3% planowanych rocznych środków przeznaczonych na wynagrodzenia osobowe pracowników Uczelni i decyzją Rektora może być powiększony o środki pochodzące z innych funduszy Uczelni. Może być on przeznaczony na:

- finansowanie zakładowego budownictwa mieszkaniowego,
- budowę mieszkań spółdzielczych,
- przebudowę i modernizację zakładowych zasobów mieszkaniowych,
- pomoc finansową w użytkowaniu i uzyskiwaniu mieszkań.

Po wprowadzeniu kilku uwag, głównie natury stylistycznej, Senat uchwalił jednomyślnie „Re-

gulamin gospodarowania środkami Zakładowego Funduszu Mieszkaniowego”.

◆ W punkcie sprawy **dydaktyczne** Prorektor prof. B. POCHOPIEŃ poinformował o: realizacji praktyk zawodowych, obronach prac dyplomowych, sytuacji na I roku studiów, przygotowaniach do rekrutacji na studia i minimach programowych.

- W roku ubiegłym praktyki zawodowe odbyło 2038 studentów, w tym w zakładach uspołecznionych - 53%, w firmach prywatnych i spółkach - 13%, w placówkach naukowo-badawczych - 1,4%, w Uczelni - 21%, w innych jednostkach - 11,6%. Koszt realizacji praktyk wynosił 997 mln zł. Wystąpiły problemy związane z zapewnieniem właściwych miejsc praktyk dla wszystkich studentów, głównie z powodu sytuacji ekonomicznej przedsiębiorstw.

- W 1992 r. na semestrze dyplomowym było zapisanych 1038 studentów. W terminie (po wszelkich, możliwych przedłużeniach) dyplom obroniło na studiach dziennych - 85,6% studentów, a na studiach zaocznych - 84,7% (na studiach wieczorowych nie było dyplomantów).

- Na semestr I studiów dziennych było zapisanych 4325 osób; pozostało (na dzień 31.12.92) - 3888 osób, tj. 89,7%. Na semestrze I studiów wieczorowych odpowiednie liczby wynoszą: 777 osób i 725 osób, tj. 93,3%. Natomiast na semestrze I studiów zaocznych rozpoczęło naukę 153 studentów, a pozostało 128, tj. 83,7%.

- W ramach przygotowań do rekrutacji na r.ak. 1993/94 opracowano i wydano „Informator dla kandydatów na studia w Politechnice Śląskiej” oraz nowy, prostszy wzór kwestionariusza. Z wstępnej deklaracji wydziałów wynika, że na studia dzienne można będzie przyjąć 4300 osób, a na studia wieczorowe 1400 osób. Przewiduje się, że sprawdzian z uzdolnień architektonicznych dla kandydatów na Wydz. Architektury odbędzie się w dniach 22 i 23 czerwca br., natomiast sprawdziany z matematyki, fizyki i chemii na wydziałach, które taki system naboru przyjęły - w dniach 29-30 czerwca br. W następnym tygodniu zostanie dokończona rekrutacja na tych wydziałach, na których prowadzone będą ew. rozmowy kwalifikacyjne.

- MEN przekazało Uczelni informacje dotyczące minimów programowych w zakresie szkoły średniej obowiązujące od 1 września ub.r. Wy-

magania w zakresie matematyki, fizyki i chemii zawarto w „Informatorze dla kandydatów...”.

- W dyskusji na temat działalności dydaktycznej Uczelni wypowiedzieli się: prof. Z. KLESZCZEWSKI, prof. J. SKŁADZIEŃ i prof. W. WINKLER. Wnioskowano potrzebę wprowadzenia repetytorium z matematyki i z fizyki na I semestrze, ponieważ przygotowanie kandydatów z tych przedmiotów jest z roku na rok gorsze (niektóre wydziały - np. RE, RME - już to praktykują). Wyrażono zaniepokojenie malejącym zainteresowaniem zakładów pracy praktykami studenckimi.

◆ W **Sprawach bieżących** wypowiedzieli się:

- Prorektor prof. Wł. SIKORA - poinformował o możliwości przyznania Uczelni szybkiego komputera dużej mocy w wyniku decyzji Ministerstwa dotyczącej uruchomienia w kraju sześciu ośrodków wyposażonych w takie komputery (otrzymały je już Warszawa, Kraków i Poznań). Przedsięwzięcie to wymaga uruchomienia odpowiedniej sieci (przewiduje się pętlę światłowodową), która mogłaby połączyć wszystkie wydziały z ETO a następnie z zewnętrzną siecią telekomunikacyjną. Zamierzenie to - zdaniem prof. J. CHOJCANA - ma duże prawdopodobieństwo urzeczywistnienia bez nakładów finansowych ze strony Uczelni. Jego realizacja pozwoliłaby na uzyskanie łączności ze światem z szybkością 2 megabitów/s. W drugim etapie w system ten ma być wkomponowana łączność satelitarna.

- Dr J. ZAWADIAK - wnioskował o uchwalenie przez Senat apelu następującej treści:

„Senat Politechniki Śląskiej zwraca się z apelem o finansowe wsparcie Uczelni poprzez utworzoną FUNDACJĘ NA RZECZ POLITECHNIKI ŚLĄSKIEJ. Apel kierujemy do wszystkich tych, którzy docenając rolę nauki i kształcenia, zechcą przyjść z pomocą Uczelni w okresie niedostatku środków budżetowych”.

Apel uchwalono jednomyślnie.

- Mgr J. ŻELIŃSKI - zaproponował, aby przy tworzeniu programu obchodów 50-lecia Politechniki Śląskiej uwzględnić jubileusz 150-lecia Politechniki Lwowskiej, a następnie zapytał „w oparciu o jaką wykładnię prawną są zarządzane zgromadzenia na terenie Politechniki Śląskiej”. Włączenie „akcentu lwowskiego” do programu obchodów 50-lecia Pol. Śl., JM Rektor uznał jako propozycję do przedyskutowania. W odpowiedzi na pytanie dotyczące zgromadzeń

stwierdził natomiast, iż zgoda jest wydawana na wnioski grupy pracowników w oparciu o § 18 p. 1 Statutu Uczelni. Władze Uczelni - dodał - odcinają się zdecydowanie od jakiegokolwiek polityki i w zgromadzeniach o takim charakterze nie uczestniczą, jednak kraj przechodzi ewolucję, rodzi się demokracja i każdy ma prawo do wypowiedzenia się. Jeśli Senat widzi taką potrzebę, może zawiesić prawo do wydzierżawiania sal na zgromadzenia polityczne, ale z drugiej strony - czy Uczelnia może wyłączyć się z życia społecznego Kraju?

Po krótkiej wymianie zdań na ten temat (prof. F. KRASUCKI, prof. L. DOBRZAŃSKI, prof. Wł. SIKORA, dr J. ZAWADIAK i mgr J. ŻELIŃSKI), wniosku o zawieszenie prawa do zgromadzeń na terenie Uczelni nie postawiono.

- Mgr M. PAC-POMARNACKA - poinformowała o zarządzeniu Ministra Finansów z dnia 4 grudnia ub.r. w sprawie podwyższenia obowiązkowej składki na tzw. fundusz pracy z 2% do 3%. Przy niezmiennych płacach stanowi to dodatkowy wydatek Uczelni wynoszący w skali roku ok. 1,5 mld zł.

- ◆ Po uwzględnieniu uwagi zgłoszonej przez prof. A. ZASTAWNEGO do protokołu z poprzedniego posiedzenia i zatwierdzeniu tego protokołu, Senat w późnych godzinach popołudniowych zakończył obrady.

Z PRAC JM REKTORA

- ◆ 22 lutego br. odbyło się posiedzenie Kolegium Rektorskiego, na którym omówniono bieżące sprawy funkcjonowania Uczelni oraz przedyskutowano program obrad Senatu, które zaplanowano na dzień 1 marca br.

Tego samego dnia odbyło się spotkanie Kierownictwa Uczelni z dziekanami. W programie trzy zasadnicze sprawy: finansowanie działalności badawczej, kształcenie proekologiczne (na wniosek prof. S. Węgrzyna) oraz ocena aktywności wydziałów w zakresie rozwoju kadry w oparciu o dane za rok 1992. W tej ostatniej kwestii stwierdzono, iż liczba doktoratów i habilitacji niestety zmniejsza się.

- ◆ 23 lutego br. w sali Senatu Politechniki Śląskiej odbyło się posiedzenie Regionalnego Porozumienia Rektorów uczelni wyższych z województwa katowickiego, Częstochowy i Opola. Obrady prowadził przewodniczący

RPR prof. dr hab. M. PAZDAN - rektor Uniwersytetu Śląskiego. W spotkaniu uczestniczył przewodniczący Oddziału Katowickiego PAN prof. K. GIBIŃSKI oraz przedstawiciele uczelni z Okręgu Morawskiego w Czechach. Omawiano możliwości nawiązania bliższej współpracy między uczelniami regionu.

Spotkanie zauważyła prasa regionalna (TŚ z dnia 24.02.br.), zamieszczając krótką informację na ten temat.

◆ 25 lutego br. przewodniczący Śląskiego Sejmiku Samorządowego zorganizował spotkanie rektorów uczelni śląskich, na którym omawiano projekt powołania ośrodka akademickiego dla współpracy programowej z uczelniami zagranicznymi. Jednym z celów tego zamierzenia jest stworzenie zaplecza naukowego dla restrukturyzacji Górnego Śląska. Postanowiono powołać zespół roboczy złożony z przedstawicieli uczelni śląskich (po dwóch z każdej), który opracuje program i zasady współdziałania z organami samorządowymi regionu.

W spotkaniu uczestniczył Prorektor ds. Nauki prof. W. SIKORA.

◆ 26 lutego br. odbyło się posiedzenie przedstawicieli NIK-u z Kierownictwem Uczelni, na którym przedstawiono wnioski końcowe z czteromiesięcznej kontroli działalności Uczelni. Wyniki kontroli okazały się bardzo pozytywne dla Uczelni.

STOPNIE NAUKOWE, STANOWISKA

◆ Stopień doktora nauk technicznych uzyskał mgr inż. Kazimierz KUCHARSKI (l. 56) z Zakładu Energetycznego w Gliwicach na podstawie dysertacji pt. „Kryteria podziału terenu na strefy zabrudzeniowe ze względu na dobór izolacji wysokonapięciowej” (RE - 16.02.1993 r., promotor - dr hab. inż. Zbigniew GACEK, prof. Pol. Śl.).

◆ Stopień doktora habilitowanego uzyskał dr inż. Tadeusz WIECZOREK (l. 42) z Katedry Podstaw Procesów Metalurgicznych Pol. Śl. Temat pracy habilitacyjnej „Analiza nagrzewnic indukcyjnych płaskich i cylindrycznych stosowanych w procesach obróbki cieplnej i plastycznej metali”. Uchwała RW RE - 27.10.1992 r.,

zatwierdzenie przez CK ds. TNiSN - 22.02.1993 r.

◆ 4 lutego br. JM Rektor wręczył nominacje na stanowisko profesora nadzwyczajnego Pol. Śl. na okres pięciu lat drowi hab. inż. Adamowi HERNASOWI z Katedry Nauki o Materiałach (RM), doc. drowi hab. inż. Stanisławowi TKACZYKOWI z Instytutu Metaloznawstwa (RMT) i doc. drowi hab. inż. Ryszardowi WILKOWI z Instytutu Techniki Cielnej (RME).

◆ Minister Edukacji Narodowej mianował na stanowisko profesora zwyczajnego Pol. Śl. z dniem 1 lutego br. prof. dra inż. arch. Stanisława TOMASZKA z Katedry Planowania Przestrzennego i Urbanistyki (RAR). Nominację wręczył JM Rektor 12 lutego br.

Gratulacje!

WSPÓŁPRACA Z ZAGRANICĄ

◆ Nawiązanie współpracy z Grecją

19 lutego br. przebywali w Uczelni przedstawiciele z Technological Educational Institution (TEI) z Aten w celu nawiązania współpracy naukowej i dydaktycznej w dziedzinie budownictwa i elektroniki. W dziedzinach tych TEI nie posiada praw nadawania stopnia magistra i jest zainteresowany w kierowaniu do nas swoich studentów dla uzyskania tego stopnia. TEI zainteresowany jest również studiami doktoranckimi w naszej Uczelni oraz zatrudnieniem naszych pracowników w charakterze wykładowców. Jest nadzieja, że współpraca ta obejmie także inne dziedziny.

◆ Wyjazdy, przyjazdy

• W lutym 1993 r. 17 pracowników Uczelni udało się do następujących krajów: Francja (4 osoby), RFN (3), Singapur (2), Ukraina (2), Dania, Finlandia, RPA, Wielka Brytania, Włochy (po 1 osobie). A oto cel wyjazdów: staż (9 osób), konsultacje (4), konferencje (3), praca (1):

• W tym samym okresie do Uczelni przybyło 7 osób z zagranicy, w tym 5 - na zaproszenie i 2 - na studia doktoranckie. Nasi goście przybyli z: Grecji (2 osoby), Słowacji (2), Iraku (1), Tazskientu (1) i Tunezji (1).

ORGANIZACJA

W lutym 1993 r. ukazały się następujące akty normatywne Rektora Politechniki Śląskiej:

◆ Zarządzenia

- Nr 15/92/93 z dnia 2 lutego 1993 r. w sprawie przekształcenia Drukarni Politechniki Śląskiej w jednostkę pozawydziałową, prowadzącą wydzieloną gospodarkę finansową
- Nr 16/92/93 z dnia 2 lutego 1993 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu Gospodarowania Środkami Zakładowego Funduszu Mieszkaniowego w Politechnice Śląskiej
- Nr 17/92/93 z dnia 4 lutego 1993 r. w sprawie zasad tworzenia i wykorzystania funduszu wdrożeniowego w Politechnice Śląskiej
- Nr 18/92/93 z dnia 9 lutego 1993 r. w sprawie powołania Komisji ds. Nagród dla Nauczycieli Akademickich
- Nr 19/92/93 z dnia 16 lutego 1993 r. w sprawie powołania Komisji ds. przeprowadzenia Konkursu na stanowisko Dyrektora Zakładu Graficznego Politechniki Śląskiej

◆ Pismo okólne

Nr 10/92/93 z dnia 22 lutego 1993 r. w sprawie zasad organizowania i prowadzenia studiów podyplomowych oraz kursów specjalnych w Politechnice Śląskiej.

STUDIUM PODYPLOMOWE

Instytut Organizacji i Zarządzania Przedsiębiorstwem Politechniki Śląskiej oraz École Nationale Supérieure des Mines de Nancy (Francja) organizują w roku akademickim 1993/94 FRANCUSKIE PODYPLOMOWE STUDIUM nt. „Restrukturyzacja Przemysłu i Regionów”.

Program Studium obejmuje: przedmioty wchodzące w zakres nauki o zarządzaniu i nauk ekonomicznych, praktyczne zajęcia z zakresu zarządzania, zagadnienia restrukturyzacji przedsiębiorstw przemysłu ciężkiego oraz zagadnienia restrukturyzacji regionów przemysłowych.

Śluchaczami Studium mogą być absolwenci wyższych szkół technicznych, ekonomicznych i prawniczych, znający język francuski. Zajęcia

będą prowadzone systemem wieczorowym. Absolwenci Studium otrzymają dyplom ukończenia Studium Politechniki Śląskiej oraz École des Mines de Nancy, który jest odpowiednikiem francuskiego dyplomu MASTER.

Zajęcia na Studium będą poprzedzone kursem intensywnej nauki języka francuskiego. Wykłady będą prowadzone w języku francuskim. Bliższych informacji udziela Instytut Organizacji i Zarządzania Przedsiębiorstwem Pol. Śl. - ul. Krasieńskiego 8, p. 312, tel. 155-57-60, 40-019 Katowice.

KONKURS FUNDACJI EKOLOGICZNEJ

Po raz trzeci Fundacja Ekologiczna „Silesia” ogłosiła konkurs na najlepszą pracę magisterską z dziedziny ekologii wykonaną w uczelniach woj. katowickiego w 1992 r.

Do konkursu z naszej Uczelni zostały zgłoszone cztery prace, których autorami byli: mgr inż. Tomasz Borkowski, mgr inż. Bolesław Budkiewicz, mgr inż. Bogusława Gorzela i mgr inż. Danuta Ryzner.

Uczelniana Komisja Konkursowa w składzie: dr hab. inż. Bolesław POCHOPIEŃ, prof. Pol. Śl. - Prorektor ds. Dydaktyki, doc. dr inż. Stanisław ANIOŁ - Prodziekan Wydziału Chemicznego i dr hab. inż. Waldemar SAWINIĄK - Prodziekan Wydziału Inżynierii Środowiska, na posiedzeniu w dniu 26 listopada 1992 r. dokonała oceny zgłoszonych prac i uwzględniając założenia III edycji konkursu, postanowiła wytypować do nagrody pracę magisterską mgr inż. Tomasza BORKOWSKIEGO (RCh) pt. „Elektrodynamiczne odsalanie wód z obiegu zamkniętych”. Promotorem pracy był prof. dr hab. inż. Witold GNÓT.

Listę laureatów Konkursu Fundacji Ekologicznej „Silesia” uzupełniają mgr Anna Orczewska i mgr Danuta Kostoń z Uniwersytetu Śląskiego, mgr Katarzyna Walkiewicz ze Śląskiej Akademii Medycznej i mgr Helena Zielińska z Akademii Ekonomicznej w Katowicach.

Wręczenie nagród odbyło się 11 lutego br. Ważne jest, jak pisze „Trybuna Śląska” (z dnia 12 lutego br.), by niebagatelne opracowania, powstałe jako samodzielna, twórcza kontynuacja badań prowadzonych przez uczelniane katedry, nie zakończyły żywota w archiwach, lecz

zostały wykorzystane z pożytkiem dla ochrony środowiska.

KONKURS SARP

24 lutego w siedzibie SARP-u w Warszawie przy ulicy Foksal 2 przyznano „Nagrodę im. Stanisława Nowickiego i Stanisława Skrypija” dla najlepszych prac dyplomowych, wykonanych na wydziałach architektury krajowych uczelni. Laureatem I nagrody został Jan KUBEC z Rudy Śląskiej, za pracę „Dom dla kolekcjonera narzędzi i instrumentów z XIX i XX wieku, wykonaną pod kierunkiem prof. Wiktora JACKIEWICZA na Wydziale Architektury Politechniki Śląskiej w Gliwicach.

Trzy równorzędne wyróżnienia otrzymali: Paweł NURKOWSKI z Gdańska za pracę „Zmysły i przestrzeń”, Bogdan BLADY z Krakowa za projekt „Galeria Sztuki Nowoczesnej w Krakowie” oraz Warszawiak, Tomasz SWACHA za „Projekt aukcyjnego domu sztuki”.

W opinii Jury Konkursu czytamy m.in.:

„Autor, przyjmując bardzo indywidualne założenia programowe realizuje je z dużym wycuciem formy i konstrukcji. Przyjęta konwencja estetyczna, jej projektowe prowadzenie, aczkolwiek ryzykowne i dyskusyjne, jest bardzo konsekwentne i trudne, a dojrzałość warsztatowa i sam zapis pracy zyskał wysoką ocenę Jury.

Nagrodę przyznano za wyrażenie woli i pasji tworzenia, wynikającej z rzeczywistego przeżycia tematu bez zbędnych odwołań do jakiegokolwiek mody, maniery czy stylu, za stworzenie znaku, który może stanowić o historii rozwoju myśli architektonicznej tak silnego i wyrazistego, że rozpatrywanie pracy w kategoriach utilitarnych byłoby jej niedocenieniem”.

Laureatowi Konkursu składamy gratulacje i w charakterze dodatkowej nagrody publikujemy Jego ESEJ dotyczący programu nagrodzonej pracy.

ESEJ

Myśl:

Współczesne pole akcji, działania jest w nieustannym zakresie zmian. Wszystko - twierdzenia, idee, są ciągle w stanie transformacji.

Refleksja nad fundamentalnymi prawdami naszego zasadniczego działania budzi uznanie dla „stanu zmian”.

Wielkie krytyczne zmiany w naszej kulturowej

historii następują, kiedy nowe systemy myśli, nowe idee porządku, sposoby działania zaczynają wychodzić na jaw z wielokierunkowej pracy i złożonych metod (podejść do zagadnień) wynalazców (włączając architektów). Służą im one do zintegrowania szerokiego społecznego, kulturowego, naukowego i technologicznego „ujścia” w ogólne zrozumienie naszej egzystencji.

Projekt:

Osoba zamierzająca kolekcjonować oraz studiować instrumenty i narzędzia z XIX i XX wieku, które to w jakikolwiek sposób miały wpływ na rozwój cywilizacji, potrzebuje budynku do magazynowania ich i pracy nad nimi.

Kolekcja jest zdefiniowana jako całość lub części narzędzi i instrumentów służących do:

- odszyfrowania
- dokumentowania
- wyobrażania sobie lub
- transformacji

naturalnego i symulowanego świata.

Osoba ta w przeprowadzaniu swych doświadczeń i badań kładzie nacisk na część „embryonalną” każdego wynalazku, której zbadanie dostarczy wystarczającej ilości informacji dla zrozumienia idei (przeznaczenia) i działania całości przyrządu/instrumentu. Wyjątkowo osoba ta interesuje się typologią systemów Porządku oraz systemem relacji i Strukturą dotyczącą zarówno montowania jak i ruchu, a w końcu formy.

Program - Aktywność opiera się na badaniu lub poszukiwaniu nowych jakości, na dokumentowaniu rysunków, fotosów, tekstów. Osoba chce budynek zorganizowany w trzy strefy:

strefę doświadczalną, magazyn na 400 jednostek o wymiarach 40 x 60 x 50 cm i strefę archiwum z możliwością pracy nad rysunkami i tekstami.

Jedyną wartością estetyczną budynku dla kogoś przechodzącego obok, przez lub pod, powinny być odpowiedzi na pytania:

- Co to jest?
- Jak to zostało zrobione?
- Jak to jest używane?
- Jak się w tym czuje człowiek?
- Co to znaczy?

Lokalizacja: gdzieś w Sudetach

Jan Kubec

STANOWISKO FORUM ASYSTENTÓW I ADIUNKTÓW

w sprawie niezbędnych zmian w sferze
szkolnictwa wyższego przyjęte 23.01.1993 r.

Forum Asystentów i Adiunktów uważa za konieczne i pilne doprowadzenie do zmian modelu rozwoju pracownika naukowo-dydaktycznego w uczelni, dostosowujących ten model do współczesnych wymogów i mających na celu spotęgowanie efektywności działania uczelni oraz osobowy rozwój pracowników naukowo-dydaktycznych.

Jesteśmy zdania, że reforma musi pójść przede wszystkim w następujących kierunkach:

1. Uregulowania prawnę powinny zwiększyć samodzielność i odpowiedzialność uczelni w zakresie organizowania rozwoju kadry.

2. Zasady ustawowe dotyczące zatrudnienia powinny być jednolite dla wszystkich nauczycieli akademickich. W szczególności opowiadamy się za nowelizacją obowiązującej ustawy o szkolnictwie wyższym, polegającą na usunięciu zapisu ustępu 2 w artykule 88.

Uważamy za celowe wprowadzenie kontraktowego charakteru zatrudnienia na wszystkich stanowiskach nauczycieli akademickich.

3. Stopień naukowy doktora powinien stanowić dostateczny warunek zajmowania wszystkich stanowisk nauczycieli akademickich i pełnienia wszystkich funkcji w uczelni.

4. Podstawą awansu nauczyciela akademickiego powinna być ocena dorobku naukowego, dydaktycznego i zawodowego, dokonywana wg kryteriów przyjętych przez uczelnię zatrudniającą.

Stanowisko Forum znajduje jednoznaczne poparcie w środowisku nauczycieli akademickich nie będących profesorami, udokumentowane wynikami ankiety przeprowadzonej w tym środowisku w grudniu 1992 r.

Ponadto Forum wyraża pogląd, że:

1) niezbędna jest modyfikacja systemu podatkowego, intensyfikująca zachęty do finansowania nauki i szkolnictwa wyższego;

2) ustawa powinna zezwalać na to, aby uczelnie państwowe mogły ustalać i pobierać częściową opłatę za studia dzienne.

WYNIKI ANKIETYZACJI

nauczycieli akademickich nie będących profesorami w sprawie **MODELU KARIERY NAUCZYCIELSKIEJ W SZKOLE WYŻSZEJ**

Ankieta została opracowana i przeprowadzona przez FORUM ASYSTENTÓW I ADIUNKTÓW w okresie: listopad-grudzień 1992 r. Ankiety wypełniło ok. 10% nauczycieli akademickich nie będących profesorami (ok. 4500 osób). Analizie poddano 4332 ankiety uznane za ważne.

A oto wnioski wynikające z analizy ankiet:

1. Wniosek generalny

90% ankietowanych nauczycieli akademickich nie będących profesorami zdecydowanie odrzuca aktualny model kariery nauczycielskiej w szkole wyższej: 70% wybrało opcję 2, a spośród 30% opowiadających się za opcją 1 aż 2/3 (czyli dalsze 20%) odrzuciło obowiązkową habilitację, stanowiącą dziś ustawowy próg do kariery akademickiej.

2. Wnioski szczegółowe wynikające z analizy odpowiedzi dot. opcji I

(zakładającej konieczność zmian w aktualnym modelu kariery w szkole wyższej, przy zachowaniu podziału na samodzielnych i pomocniczych nauczycieli akademickich):

- większość ankietowanych za podstawowe osiągnięcia potrzebne do uzyskania statusu samodzielnego nauczyciela akademickiego uznaje: dorobek naukowy (84%), dorobek dydaktyczny (67%) i stopień doktora (52%);
- większość ankietowanych uważa, że nadawanie tego statusu powinno być wyłącznie w gestii uczelni (53%);
- większość ankietowanych uważa, że czas na uzyskanie statusu samodzielnego n.a. nie powinien być organiczany (50,2%).

3. Wnioski szczegółowe, wynikające z analizy odpowiedzi dot. opcji II

(zakładającej odrzucenie aktualnego modelu kariery w szkole wyższej i zastąpienie go systemem „bezkastowym”):

- ankietowani uważają, że ustawa powinna zróżnicować wymagania stawiane kandydatom do zawodu n.a. dla uczelni, a statuty - dla wydziałów;

- większość ankietowanych za minimalne wymagania stawiane kandydatom do zawodu n.a. uznała dorobek naukowy (55%);
- ankietowani uważają, że ustawa powinna określić szczeble awansu w szkołach wyższych zróżnicowane dla poszczególnych rodzajów szkół, a statuty powinny określić wymagania potrzebne do ich osiągnięcia, zróżnicowane dla wydziałów;
- większość ankietowanych za osiągnięcia stanowiące podstawę do awansu nauczyciela akademickiego uznaje: dorobek naukowy (83%), dorobek dydaktyczny (74%) i dorobek zawodowy (50%).

RÓŻNE

◆ Po odwołaniu Wacława Mauberga z funkcji przewodniczącego Rady Miejskiej w Gliwicach (na posiedzeniu w dniu 11 lutego br.), nowym przewodniczącym został wybrany dr inż. Zygmunt FRANKIEWICZ, który na posiedzeniu RM w dniu 18 lutego br. uzyskał w tajnym głosowaniu 28 głosów (na 47 głosujących).

Dr Z. Frankiewicz (l. 38) jest pracownikiem Instytutu Elektroniki na Wydziale Automatyki, Elektroniki i Informatyki Pol. Śl. Do Rady Miejskiej został wybrany z listy Gliwickiego Komitetu Obywatelskiego „Solidarność”, obecnie jest członkiem Kongresu Liberalno-Demokratycznego.

◆ W ostatnią sobotę karnawału, 20 lutego odbyły się dwa bale: BAL INFORMATYKÓW (tzw. półmetek) zorganizowany przez studentów III roku kierunku „Informatyka” w gmachu Wydz. Automatyki, Elektroniki i Informatyki oraz BAL ELEKTRYKÓW w stołówce studenckiej przy ul. Pszczyńskiej. Ten drugi - tradycyjny już - został zorganizowany po kilkuletniej przerwie. W obu imprezach uczestniczyli JM Rektor prof. W. Winkler i Prorektor ds. Dydaktyki prof. B. Pochopień wraz z małżonkami.

Jak donieśli nam „balowicze”, obie imprezy były bardzo udane i jest nadzieja, że staną się one zaczątkiem dalszego ożywienia życia towarzyskiego w naszym środowisku akademickim.

◆ 25 lutego br. odbyły się wybory Zakładowego Społecznego Inspektora Pracy. Został nim dr inż. Antoni PRZYGRÓDZKI, adiunkt w Insty-

tucie Elektroenergetyki i Sterowania Układów (RE), który w głosowaniu tajnym uzyskał 11 głosów (na 14 głosujących). Do funkcji tej kandydowali jeszcze mgr inż. Jan Osadnik (RG) i Bernard Szenk (ZRB).

Opracowanie redakcyjne:

dr inż. Marian MIKRUT, Instytut Elektroenergetyki i Sterowania Układów, Gliwice ul. B. Krzywoustego 2, p. 623, tel. 26-22.

